

ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΜΑΡΑΜΠΟΥ

Προμετωπίδα
ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΡΟΥΧΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ-1995

ΜΑΡΑΜΠΟΥ

του

ΝΙΚΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Προμετωπίδα Γιάννη Τσαρούχη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

Στόν ΜΕΜΑ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟ

*« Rien n'est beau comme ça
—matelot— pour un homme »*

TR. CORBIÈRE

ΜΑΡΑΜΠΟΥ

Λένε για μένα οί ναυτικοί πού ἐζήσαμε μαζί
πώς εἶμαι κακοτράχαλο τομάρι διεστραμμένο,
πώς τῖς γυναῖκες μ' ἕνα τρόπον ὑπουλο μισῶ
κι ὅτι μ' αὐτές νά κοιμηθῶ ποτέ μου δὲν πηγαίνω.

Ἄκόμα, λένε πώς τραβῶ χασίσι καὶ κοκό,
πώς κάποιο πάθος μὲ κρατεῖ φριχτὸ καὶ σιχαμένο,
κι δλόκληρο ἔχω τὸ κορμὶ μὲ ζωγραφιῆς αἰσχρές,
σιχαμερὰ παράξενες, βαθιὰ στιγματισμένο.

Ἄκόμα, λένε πράματα φριχτὰ πάρα πολὺ,
πού εἶν' ὅμως ψέματα χοντρά καὶ κατασκευασμένα,
κι αὐτὸ πού ἐστοίχισε σὲ μὲ πληγῆς θανατερές
κανεῖς δὲν τό 'μαθε, γιατί δὲν τό 'πα σὲ κανένα.

Μ' ἀπόψε, τώρα πού ἔπεσεν ἡ τροπικὴ βραδιά,
καὶ φεύγουν πρὸς τὰ δυτικὰ τῶν Μαραμποῦ τὰ σμήνη,
κάτι μὲ σπρώχνει ἐπίμονα νά γράψω στὸ χαρτί,
ἐκεῖνο, πού παντοτινὴ κρυφὴ πληγὴ μοῦ ἐγίνη.

Ἦμωνα τότε δόκιμος σ' ἓνα λαμπρὸ ποστὰλ
καὶ ταξιδεύαμε Αἴγυπτο γραμμὴ Νότιο Γαλλία.
Τότε τὴ γνώρισα —σὰν ἄνθος ἔμοιαζε ἀλπικὸ—
καὶ μιὰ στενὴ μᾶς ἔδεσεν ἀδελφικὴ φιλία.

Ἀριστοκρατικὴ, λεπτὴ καὶ μελαγχολικὴ,
κόρη ἑνὸς πλούσιου Αἰγύπτιου ὁποῦ 'χε αὐτοκτονήσει,
ταξίδευε τὴ λύπη της σὲ χῶρες μακρινές,
μήπως ἐκεῖ γινότανε νὰ τηνε λησμονήσει.

Πάντα σχεδὸν τῆς Μπασιρτσέφ κρατοῦσε τὸ Ζουρνάλ
καὶ τὴν Ἀγία τῆς Ἄβιλας παράφορα ἀγαποῦσε,
συχνὰ στίχους ἀπάγγελνε θλιμμένους γαλλικούς,
κι ὥρες πολλὲς πρὸς τὴ γαλάζιαν ἔκταση ἐκοιτοῦσε.

Κι ἐγὼ, ποὺ μόνον ἑταιρῶν ἐγνώριζα κορμιά,
κι εἶχα μιὰν ἄβουλη ψυχὴ δαρμένη ἀπ' τὰ πελάη,
μπροστὰ της ἐξανάβρισκα τὴν παιδικὴν χαρὰ
καί, σὰν προφήτη, ἐκστατικὸς τὴν ἄκουα νὰ μιλάει.

Ἔνα μικρὸ τῆς πέρασα σταυρὸν ἀπ' τὸ λαιμὸ
κι ἐκείνη ἓνα μοῦ χάρισε μεγάλο πορτοφόλι
κι ἤμουν ὁ πιὸ δυστυχισμένος ἄνθρωπος τῆς γῆς,
ὅταν ἐφθάσαμε σ' αὐτὴν ποὺ θά 'φευγε, τὴν πόλη.

Τὴν ἐσκεπτόμουνα πολλές φορές στὰ φορτηγά,
ὡς ἓνα παραστάτη μου κι ἄγγελο φύλακά μου,
καὶ μιὰ φωτογραφία της στὴν πλώρη ἦταν γιὰ μέ
ὄαση, πού ἓνας συναντᾶ μὲς στὴν καρδιά τῆς Ἄμμου.

Νομίζω πὼς θεὸς νὰ ἔπρεπε νὰ σταματήσω ἐδῶ.
Τρέμει τὸ χέρι μου, ὁ θερμὸς ἀγέρας μὲ φλογίζει.
Κάτι ἄνθη ἐξάίσια τροπικὰ τοῦ ποταμοῦ βρωμοῦν,
κι ἓνα βλακῶδες Μαραμποῦ παράμερα γυρνίζει.

Θὰ προχωρήσω! . . . Μιὰ βραδιὰ σὲ πόρτο ξενικὸ
εἶχα μεθύσει τρομερὰ μὲ οὐίσκυ, τζίν κι μπύρα,
καὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, τρικλίζοντας βαριά,
τὸ δρόμο πρὸς τὰ βρωμερὰ, χαμένα σπίτια ἐπῆρα.

Αἰσχρὲς γυναῖκες τράβαγαν ἐκεῖ τοὺς ναυτικούς,
κάποια μ' ἄρπαξ' ἀπότομα, γελώντας, τὸ καπέλο
(παλιὰ συνήθεια γαλλικὴ τοῦ δρόμου τῶν πορνῶν)
κι ἐγὼ τὴν ἀκολούθησα σχεδὸν χωρὶς νὰ θέλω.

Μιὰ κάμαρα στενὴ, μικρὴ, σὰν ὅλες βρωμερὴ,
οἱ ἀσβέστες ἀπ' τοὺς τοίχους της ἐπέφτανε κομμάτια,
κι αὐτὴ ράκος ἀνθρώπινο πού ἐμίλαγε βραχνά,
μὲ σκοτεινά, παράξενα, δαιμονισμένα μάτια.

Τῆς εἶπα κι ἔσβησε τὸ φῶς. Ἐπέσαμε μαζί.
Τὰ δάχτυλά μου καθαρὰ μέτρααν τὰ κόκαλά της.
Βρωμοῦσε ἀψέντι. Ἐξύπνησα, ὡς λένε οἱ ποιητές,
« μὲνίς ἐσκόρπιζεν ἡ αὐγὴ τὰ ροδοπέταλά της ».

Ὅταν τὴν εἶδα καὶ στὸ φῶς τ' ἀχνό τὸ πρωινό,
μοῦ φάνηκε λυπητερή, μὰ κολασμένη τόσο,
πού μ' ἔνα δέος ἀλλόκοτο, σὰ νὰ ἔχα φοβηθεῖ,
τὸ πορτοφόλι μου ἔβγαλα γοργὰ νὰ τὴν πληρῶσω.

Δώδεκα φράγκα γαλλικά . . . Μὰ ἔβγαλε μιὰ φωνή,
κι εἶδα μιὰ ἐμένα νὰ κοιτᾷ μὲ μάτι ἀγριεμένο,
καὶ μιὰ τὸ πορτοφόλι μου . . . Μ' ἀπόμεινα κι ἐγὼ
ἕνα σταυρὸν ἀπάνω της σὰν εἶδα κρεμασμένο.

Ξεχνώντας τὸ καπέλο μου βγῆκα σὰν τὸν τρελό,
σὰν τὸν τρελό πού ἀδιάκοπα τρικλίζει καὶ χαζεύει,
φέρνοντας μέσα στὸ αἷμα μου μιὰ ἀρώστια τρομερή,
πού ἀκόμα βασιανιστικά τὸ σῶμα μου παιδεύει.

Λένε γιὰ μένα οἱ ναυτικοὶ πού ἐκάμαμε μαζί
πὼς χρόνια τώρα μὲ γυναίκα ἐγὼ δὲν ἔχω πέσει,
πὼς εἶμαι παλιοτόμαρο καὶ πὼς τραβάω κοκό.
Μ' ἂν ἤξεραν οἱ δύστυχοι, θὰ μ' εἶχαν συχωρέσει . . .

Τὸ χέρι τρέμει . . . Ὁ πυρετός . . . Ξεχάστηκα πολύ,
ἀσάλευτο ἓνα Μαραμποῦ στὴν ὄχθη νὰ κοιτάζω.
Κι ἔτσι καθὼς ἐπίμονα κι ἐκεῖνο μὲ κοιτᾶ,
νομίζω πὼς στὴ μοναξιά καὶ στὴ βλακεία τοῦ μοιάζω . . .

ΕΝΑΣ ΔΟΚΙΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ
ΕΝ ΩΡΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στὸ ἡμερολόγιο γράψαμε : « Κυκλών και καταιγίς ».
Ἐστείλαμε τὸ S.O.S. μακριὰ σὲ ἄλλα καράβια,
κι ἐγὼ κοιτάζοντας χλωμὸς τὸν ἄγριον Ἴνδικὸ
πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν φτάσουμε μιὰ μέρα στὴ Μπατάβια

Μὰ δὲ λυπᾶμαι μιὰ σταλιὰν — Ἐμεῖς οἱ ναυτικοὶ
ἔχουμε, λένε, τὴν ψυχὴ στὸ διάολο πουλημένη.
Μιὰ μάνα μόνο σκέφτομαι στυγνὴ και σκυθρωπὴ,
ποὺ χρόνια τώρα και καιροὺς τὸ γιό της περιμένει.

Τὸ ξέρω πὼς ἡ θέση μας εἶναι ἄσχημη πολὺ.
Ἡ θάλασσα τὴ γέφυρα μὲ κύματα γεμίζει
κι ἐγὼ λυπᾶμαι μοναχὰ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ πῶ
σὲ κάποιον, κάτι ποὺ πολὺ φριχτὰ μὲ βασανίζει.

Θεὲ μου! εἶμαι μοναχὰ δεκαεννιὰ χρονῶν,
κι ἔχω σὲ μέρη μακρινὰ πολλὰς φορὲς γυρίσει.
Θεὲ μου! ἔχω μιὰν ἄκακη, μιὰ παιδικὴ καρδιά,
ἀλλὰ πολὺ ἔχω πλανηθεῖ, κι ἔχω πολὺ ἀμαρτήσει.

Συχώρεσέ με . . . Κάποτες όπου 'χα πιεῖ πολὺ
καὶ δὲν ἐκαταλάβαινα τὸ τί ἔκανα, στὸ 'Αλγέρι,
γιὰ μιὰν μικρὴν 'Αράπισσα, ποὺ ἐχόρευσε γυμνή,
ἐπέταξα κατὰστηθα σὲ κάποιον τὸ μαχαίρι.

Συχώρεσέ με . . . Μιὰ βραδιά θολή στὸ Σάντα Φέ,
καθὼς κάποια μὲ κράταγε σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της,
ἐτράβηξα ἀπ' τὴν κάλτσα της μιὰ δέσμη ἀπὸ λεφτὰ
ποὺ ὅλη τὴ μέρα ἐμάζευεν ἀπ' τὴν αἰσχρὴν δουλειά της.

Κι ἀκόμα, Κύριε . . . ντρέπομαι νὰ τὸ συλλογιστῶ,
(μὰ ἦτανε τόσο κόκκινα κι ὑγρά τὰ ὠραῖα του χεῖλια
καὶ κάποια κάπου ὀλόλυζε κιθάρα ἰσπανικὴ . . .)
κοιμήθηκα μ' ἓνα μικρὸν ἐβραῖο στὴ Σεβίλλια.

Κύριε . . . ἐτοῦτο τὸ κορμὶ τὸ τόσο ἀμαρτωλὸ
σὲ λίγο στίς ὑδάτινες εἰρκτὲς νεκρὸ θὰ πέσει . . .
Μὰ τέσσερα ὅμως σκέφτομαι γαλόνια ἐγὼ χρυσὰ
κι ἓνα θλιμμένο δόκιμο, ποὺ δὲ θὰ τὰ φορέσει . . .

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΩΝ ΦΟΡΤΗΓΩΝ

Οί ναυτικοί στά φορτηγά πάντα μιὰ γάτα τρέφουν,
πού τή λατρεύουνε, χωρίς νὰ ξέρουν τὸ γιατί,
κι αὐτή, σὰν ἀπ' τὴ βάρδια τους σχολᾶνε κουρασμένοι,
περήφανη στά πόδια τους θὰ τρέξει νὰ τριφεῖ.

Τὰ βράδια, ὅταν ἡ θάλασσα χτυπάει τίς λαμαρίνες,
καὶ πολεμáει μὲ δύναμη νὰ σπάσει τὰ καρφιά,
μέσα στῆς πλώρης τῆ βαριά σιγή, πού βασανίζει,
εἶναι γι' αὐτοὺς σὰ μιὰ γλυκιὰ γυναίκεια συντροφιá.

Εἶναι περήφανη κι ὀκνή, καθὼς ὅλες οἱ γάτες,
κι εἶναι τὰ γκρίζα μάτια τῆς γιομάτα ἠλεκτρισμό·
κι ὅπως χαϊδεύουν ἀπαλὰ τὴ ράχη τῆς, νομίζεις
πὼς ἀναλύεται σ' ἓνα ἀργὸ καὶ ἡδονικὸ σπασμό.

Στὸ ρεμβασμὸ καὶ στὸ θυμὸ μὲ τὴ γυναίκα μοιάζει
κι οἱ ναῦτες περισσότερο τὴν ἀγαποῦν γι' αὐτό·
κι ὅταν ἀργὰ καὶ ράθυμα στά μάτια τοὺς κοιτάζει,
θαρρεῖς ἓναν παράξενο πὼς φέρνει πυρετό.

Τῆς ἔχουν πάντα στὸ λαιμὸ μιὰ μπακιρένια γύρα,
γιὰ τοῦ σιδήρου τὴν κακὴν ἀρρώστια φυλαχτό,
χωρὶς ὅμως, ἀλίμονο, ποτὲ νὰ κατορθώσουν
νὰ τὴν φυλάξουν ἀπ' τὸ μαῦρο θάνατο μ' αὐτό.

Γιατὶ εἶναι τ' ἄγρια μάτια τῆς ὑγρὰ κι ἠλεκτρισμένα
κι ἔτσι ἄθελα τὸ σίδηρο τὸ μαῦρο τὰ τραβᾶ,
κι οὐρλιάζοντας τρελαίνεται σ' ἓνα σημεῖο κοιτώντας
φέρνοντας δάκρυα σκοτεινὰ στοὺς ναῦτες καὶ βουβά.

Λίγο πρὶν ἀπ' τὸ θάνατον ἀπὸ τοὺς ναῦτες ἓνας,
—αὐτὸς ὁποῦ 'δε πράματα στὴ ζήση του φριχτὰ—
χαϊδεύοντάς την, μιὰ στιγμή στὰ μάτια τὴν κοιτάζει
κι ὕστερα μὲς στὴ θάλασσα τὴν ἄγρια τὴν πετᾶ.

Καὶ τότε οἱ ναῦτες, ποὺ πολὺ σπάνια λυγᾶ ἡ καρδιά τους,
πᾶνε στὴν πλώρη νὰ κρυφτοῦν μὲ τὴν καρδιά σφιχτὴ,
γεμάτη μιὰ παράξενη πικρία ποὺ ὄλο δαγκώνει,
σὰν ὅταν χάνουμε θερμὴ γυναίκα ἀγαπητὴ.

ΕΝΑ ΜΑΧΑΙΡΙ

Ἐπάνω μου ἔχω πάντοτε στή ζώνη μου σφιγμένο
ἓνα μικρὸ ἀφρικανικὸν ἀτσάλινο μαχαίρι
—ὅπως αὐτὰ πού συνηθοῦν καὶ παίζουσι οἱ Ἀραπάδες—
πού ἀπὸ ἓνα γέρον ἔμπορο τ' ἀγόρασα στ' Ἀλγέρι.

Θυμᾶμαι, ὡς τώρα νὰ 'τανε, τὸ γέρο παλαιοπώλη,
ὅπου ἔμοιαζε μὲ μιὰν παλιὰν ἐλαιογραφία τοῦ Γκόγια,
ὀρθὸν πλάι σὲ μακριὰ σπαθιά καὶ σὲ στολὲς σχισμένες,
νὰ λέει μὲ μιὰ βραχνή φωνή τὰ παρακάτου λόγια :

« Ἐτοῦτο τὸ μαχαίρι, ἐδῶ, πού θέλεις ν' ἀγοράσεις
μὲ ἱστορίες ἀλλόκοτες ὁ θρύλος τὸ 'χει ζώσει,
κι ὅλοι τὸ ξέρουν, πὼς αὐτοὶ πού κάποια φορὰ τὸ 'χαν,
καθένας κάποιον ἄνθρωπο δικό του ἔχει σκοτώσει.

Ἄ Δὸν Μπαζίλιο σκότωσε μ' αὐτὸ τὴ Δόνα Τζούλια,
τὴν ὁμορφὴ γυναίκα του, γιὰτὶ τὸν ἀπατοῦσε.
Ἄ Κόντε Ἀντόνιο, μιὰ βραδιά, τὸ δύστυχο ἀδερφό του
μὲ τὸ μαχαίρι τοῦτο ἐδῶ κρυφὰ δολοφονοῦσε.

“Ένας Ἀράπης τὴ μικρὴ ἐρωμένη του ἀπὸ ζήλεια
καὶ κάποιος ναύτης Ἴταλὸς ἕνα Γραικὸ λοστρόμο.
Χέρι σὲ χέρι ξέπεσε καὶ στὰ δικά μου χέρια.
Πολλὰ ἔχουν δεῖ τὰ μάτια μου, μ’ αὐτὸ μοῦ φέρνει τρόμο.

Σκύψε καὶ δές το, μὶ ἄγκυρα κι ἕνα οἰκόσημο ἔχει,
εἶν’ ἀλαφρὴ, γιὰ πιάσε το, δὲν πάει οὔτε ἕνα κουάρτο,
μὰ ἐγὼ θὰ σὲ συμβούλευα κάτι ἄλλο ν’ ἀγοράσεις. »
— Πόσο ἔχει; — Μόνο φράγκα ἐφτά. Ἄφοῦ τὸ θέλεις, πάρ’ το.

“Ένα στιλέτο ἔχω μικρὸ στὴ ζώνη μου σφιγμένο,
πού ἰδιοτροπία μ’ ἔκαμε καὶ τό ’καμα δικό μου·
κι ἀφοῦ κανένα δὲ μισῶ στὸν κόσμον νὰ σκοτώσω,
φοβᾶμαι μὴ καμιὰ φορὰ τὸ στρέψω στὸν ἑαυτὸ μου . . .

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ
ΚΑΙΣΑΡΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ

« Φαίνεται πιά πώς τίποτα — τίποτα δὲν μᾶς σώζει . . . »

ΚΑΙΣΑΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ

Ξέρω ἐγὼ κάτι πὺ μποροῦσε, Καῖσαρ, νὰ σᾶς σώσει.
Κάτι πὺ πάντα βρῖσκεται σ' αἰώνια ἐναλλαγῆ,
κάτι πὺ σχίζει τις θολές γραμμές τῶν ὀριζόντων,
καὶ ταξιδεύει ἀδιάκοπα τὴν ἀτελειώτη γῆ.

Κάτι πὺ θά 'κανε γοργὰ νὰ φύγει τὸ κοράκι,
πὺ τοῦ γραφείου σας πάντοτε σκεπάζει τὰ χαρτιά·
νὰ φύγει κρώζοντας βραχνά, χτυπώντας τὰ φτερά του,
πρὸς κάποιαν ἀκατοίκητη κοιλάδα τοῦ Νοτιᾶ.

Κάτι πὺ θά 'κανε τὰ ὑγρά, παράδοξά σας μάτια,
πὺ ἀβρὲς μαθήτριες τ' ἀγαποῦν καὶ σιωπηροὶ ποιηταί,
χαρούμενα καὶ προσδοκία γεμάτα νὰ γελάσουν
μὲ κάποιον τρόπο πὺ, ὅπως λέν, δὲ γέλασαν ποτέ.

Γνωρίζω κάτι, πὺ μποροῦσε, βέβαια, νὰ σᾶς σώσει.
'Εγὼ πὺ δὲ σᾶς γνώρισα ποτέ . . . Σιεφτεῖτε . . . 'Εγὼ.
'Ενα καράβι . . . Νὰ σᾶς πάρει, Καῖσαρ . . . Νὰ μᾶς πάρει . . .
'Ενα καράβι, πὺ πολὺ μακριὰ θά τ' ὀδηγῶ.

Μιά μέρα χειμωνιάτικη θά φεύγαμε.
— Τὰ ρυμουλκά περνώντας θά σφυρίζαν,
τὰ βρωμερά νερά ή βροχή θά ράντιζε,
κι οί γερανοί στούς ντόκους θά γυρίζαν.

Οί πολιτεῖες οί ξένες θά μᾶς δέχονταν,
οί πολιτεῖες οί πιό ἀπομακρυσμένες
κι ἐγώ σ' αὐτές ἀβρά θά σᾶς ἐσύσταινα
σάν σέ παλιές, θερμές μου ἀγαπημένες.

Τὰ βράδια, βάρδια κάνοντας, θά λέγαμε
παράξενες στή γέφυρα ἱστορίες,
γιὰ τοὺς ἀστερισμούς ή γιὰ τὰ κύματα,
γιὰ τοὺς καιρούς, τίς ἄπνοιες, τίς πορεῖες.

Όταν πυκνή ή ομίχλη θά μᾶς σκέπαζε,
τοὺς φάρους θε ν' ἀκούγαμε νά κλαῖνε
καί τὰ καράβια ἀθέατα θά τ' ἀκούγαμε,
περνώντας νά σφυρίζουν καί νά πλένε.

Μακριά, πολὺ μακριά νά ταξιδεύουμε,
κι ὁ ἥλιος πάντα μόνους νά μᾶς βρίσκει·
ἐσεῖςτσιγάρα « Κάμελ » νά καπνίζετε,
κι ἐγώ σέ μιὰ γωνιά νά πίνω οὐίσκυ.

Καὶ μιὰ γριὰ στὸ Ἀνάμ, κεντήστρα στίγματος,
—μιὰ γριὰ σ' ἓνα πολύβοο καφενεῖο—
μιὰ αἰμάσσουσα καρδιά θὰ μοῦ στιγματίζει,
κι ἓνα γυμνό, στὸ στῆθος σας, κρανίο.

Καὶ μιὰ βραδιά στὴ Μπούρμα, ἢ στὴ Μπατάβια
στὰ μάτια μιᾶς Ἰνδῆς ποῦ θὰ χορέψει
γυμνή στὰ δεκαεφτά στιλέτα ἀνάμεσα,
θὰ δεῖτε —ἴσως— τὴ Γκρέτα νὰ ἐπιστρέψει.

Καῖσαρ, ἀπὸ ἓνα θάνατο σὲ κάμαρα,
κι ἀπὸ ἓνα χωματένιο πεζὸ μνήμα,
δὲ θὰ ἴναι ποιητικότερο καὶ πι' ὄμορφο,
ὁ διάφεγγος βυθὸς καὶ τ' ἄγριο κύμα;

Λόγια μεγάλα, ποιητικά, ἀνεκτέλεστα,
λόγια κοινά, κενά, « καπνὸς κι ἀθάλη »,
ποῦ ἴσως διαβάζοντάς τα νὰ μὲ οἰκτίρετε,
γελώντας καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι.

Ἡ μόνη μου παράκληση ὅμως θὰ ἴτανε,
τοὺς στίχους μου νὰ μὴν εἰρωνευθεῖτε.
Κι ὅπως ἐγὼ γιὰ ἓν' ἀδερφὸ ἐδεήθηκα,
γιὰ ἓναν τρελὸν ἐσεῖς προσευχηθεῖτε.

Ο ΠΙΛΟΤΟΣ ΝΑΓΚΕΛ

Στὸν ποιητὴ Ν. Ράντο

Ὁ Νάγκελ Χάρμπορ, Νορβηγὸς πιλότος στὸ Κολόμπο,
ἅμα ἔδινε κανονικὴ πορεία στὰ καράβια
πού φεῦγαν γιὰ τοὺς ἄγνωστους καὶ μακρινοὺς λιμένες,
κατέβαινε στὴ βάρκα του βαρὺς, συλλογισμένος,
μὲ τὰ χοντρά τὰ χέρια του στὸ στῆθος σταυρωμένα,
καπνίζοντας ἓνα παλιὸ χωμάτινο τσιμπούκι,
καὶ σὲ μιὰ γλώσσα βορινὴ σιγὰ μονολογώντας
ἔφευγε μόλις χάνονταν ὀλότελα τὰ πλοῖα.

Ὁ Νάγκελ Χάρμπορ, πλοίαρχος σὲ φορτηγὰ καράβια,
ἀφοῦ τὸν κόσμο γύρισε ὀλόκληρο, μιὰ μέρα
κουράστηκε κι ἀπόμεινε πιλότος στὸ Κολόμπο.
Μὰ πάντα συλλογίζονταν τὴ μακρινὴ του χώρα
καὶ τὰ νησιά πού ἔναι γεμάτα θρύλους, τὰ Λοφοῦτεν.
Ὅμως μιὰ μέρα ἐπέθανε στὴν πιλοτῖνα μέσα
ξάφνου σὰν ξεπροβόδισε τὸ Steamer Tank « Fjord
Folden »
ὅπου ἔφευγε καπνίζοντας γιὰ τὰ νησιά Λοφοῦτεν . . .

ΕΧΩ ΜΙΑ ΠΙΠΑ

Στόν ποιητή Ἄπ. Μελαζρινό

Ἔχω μιὰ πίπα ὀλλανδικὴ ἀπὸ ἓνα μαῦρο ξύλο,
ὅπου πολὺ παράξενα τὴν ἔχουν σκαλισμένη.
Ἔχει τὸ σχῆμα κεφαλιοῦ Γοργόνας μὲ πλουμίδια.
Κι ἓνας σ' ἐμὲ νάυτης Δανὸς τὴν ἔχει χαρισμένη.

Καὶ μοῦ ἔπε αὐτὸς πῶς μιὰ φορὰ τοῦ τὴν ἐπούλησε ἓνας,
στὴν Ἀλεξάντρεια, ἔμπορος ναρκωτικῶν, Ἀράπης,
καὶ στὸν Ἀράπη —λέει— αὐτόν, τὴν εἶχε δώσει κάποια,
σὲ κάποιον πόρτο μακρινό, γυναίκα τῆς ἀγάπης.

Πολλὲς φορές, τὶς βραδινὲς σκοτεινιασμένες ὥρες,
ἀνάβοντας τὴν πίπα αὐτὴ, σὲ μιὰ γωνιὰ καπνίζω,
κι ὁ γκριζὸς βγαίνοντας καπνὸς σιγὰ μὲ περιβάλλει,
κάνοντας ἓνα γύρω μου κενό, μαβὶ καὶ γκριζό.

Καὶ πότε μιὰ ψηλὴ, ὁ καπνὸς, γυναίκα σχηματίζει,
πότε ἓνα πόρτο ξενικὸ πολὺ καὶ μακροσμένο.
Καὶ βλέπω μὲς στοὺς δρόμους του τοὺς κρύους καὶ βραδια-
σμένους
νὰ περπατᾷ ἓναν ὑποπτον Ἀράπη μεθυσμένο.

Καί βλέπω πάλι, άλλες φορές, μιὰ γρήγορη γαλέρα
μὲ τὰ πανιά της ἀνοιχτά στὸ ἀβέβαιο ν' ἀρμενίζει
κι ἀπάνω στὸ μπαστούνι της νὰ κάθεται ἕνας ναύτης,
νὰ ἔχει μιὰ πίπα —ὅπως αὐτὴν ἐγὼ— καὶ νὰ καπνίζει.

Ἔχω μιὰ πίπα ξύλινη παράξενα γλυμμένη.
Βλέπω καπνίζοντας τὰ πιὸ παράδοξα ὄνειρά μου.
Σκέφτομαι : « Θὰ ἴναι μαγική ». Μὰ πάλι λέω : μὴ φταίει
ὁ ἐγγλέζικος βαρὺς καπνὸς καὶ ἡ νευρασθένειά μου;

Η ΜΑΪΜΟΥ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ

Κάποτε, σ' ένα μακρινό λιμάνι του 'Ινδικού,
δίνοντας μια πολύχρωμη μεταξωτή γραβάτα
σ' έναν άράπη, μια μικρήν άγόρασα μαϊμού
μέ μάτια γκρίζα, σκοτεινά και πονηρία γεμάτα.

"Ένατσιμπούκι δάγκωνε στο στόμα της χοντρό
και τό 'βγαζε όταν ήθελε μονάχα νά φυσήσει
έναν καπνό πολύ βαρύ, πού, ώς μοῦ 'πε ό πουλητής,
ήταν όπίου, πού από μικρή τήν εΐχε συνηθίσει.

Τίς πρώτες μέρες μοναχή στῆς πλώρης μιá γωνιά,
ξεροῦσε και μέ κοίταζε βουβή και λυπημένη,
μά σάν έπέρασε καιρός, έρχόταν μοναχή
κι ώρες πολλές στον ώμο μου ξεχνιόταν καθισμένη.

"Όταν στή γέφυρα έκανα τή βάρδια τῆς νυχτός
κι ή νύστα βασανιστικά τά μάτια μου έτρυποῦσε,
στον ώμο μου κρυώνοντας στεκόταν σκυθρωπή
και σοβαρά μαζί μ' έμέ τόνμπούσουλα έκοιτοῦσε.

Στὰ πόρτα τῆς ἀγόραζα μπανάνες καὶ γλυκὰ
κι ἔζω μὲ μι' ἄλυσο μικρὴ τὴν ἔβγαζα δεμένη
κι ἀφοῦ σ' ὅλα καθόμαστε κι ἐπίναμε τὰ μπάρ,
στὸ φορτηγὸ γυρίζαμε κι οἱ δύο μας μεθυσμένοι.

Δὲ θύμωνε καὶ μοῦ 'δειχνε πολὺ πὼς μ' ἀγαπᾶ,
οὔτε κακὰ τὴν ἄκουσα ποτὲ νὰ μοῦ γρυλίσει.
Φαινόταν πὼς συνήθισε τὶς κακουχίες κι ἐμέ,
κι ἐγὼ σὰν ἓναν ἄνθρωπο τὴν εἶχα συνηθίσει.

Κάποια φορὰ πού ἐπήγαινα μαζί της σκεφτικὸς
ἐξέφυγ' ἀπ' τὰ χέρια μου χαρούμενη καὶ πάει.
Εἶχε προτέρημα πολὺ μεγάλο : νὰ σιωπάει.
Μὰ κάτι εἶχε ἀπ' τὴν ὑπουλὴ καρδιά τῆς γυναικός.

ΕΝΑΣ ΝΕΓΡΟΣ ΘΕΡΜΑΣΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ

τοῦ *I. Ηικραμέου*

Ὁ Γουίλλη, ὁ μαῦρος θερμαστής ἀπὸ τὸ Τζιμπουτί,
ὅταν ἀπὸ τῆ βάρδια του τῆ βραδινῆ σχολοῦσε,
στὴν κάμαρά μου ἐρχότανε, γελώντας, νὰ μὲ βρεῖ,
κι ὥρες πολλὲς γιὰ πράματα περίεργα μοῦ μιλοῦσε.

Μοῦ ἔλεγε πῶς καπνίζουνε στὸ Ἀλγέρι τὸ χασίς
καὶ στὸ Ἄντεν πῶς, χορεύοντας, πίνουν τὴν ἄσπρη σκόνη,
κι ἔπειτα πῶς φωνάζουσε καὶ πῶς μονολογοῦν,
ὅταν ἡ ζάλη μ' ὄνειρα περίεργα τοὺς κυκλώνει.

Μοῦ ἔλεγε ἀκόμα ὅτ' εἶδ' αὐτός, μιὰ νύχτα πού ἔχε πιεῖ,
πὼς πάνω σ' ἄτι ἐκάλπαζε, στὴν πλάτη τῆς θαλάσσης,
καὶ πίσωθὲ του ἐτρέχανε γοργόνες μὲ φτερά.
— Σὰν πᾶμε στὸ Ἄντεν, μοῦ ἔλεγε, καὶ σὺ θὰ δοκιμάσεις.

Ἐγὼ γλυκὰ τοῦ χάριζα καὶ λάμες ξουραφιῶν
καὶ τοῦ ἔλεγα πῶς τὸ χασίς τὸν ἄνθρωπο σκοτώνει,
καὶ τότε αὐτὸς συνήθιζε, γελώντας τρανταχτά,
μὲ τὸ ἴνα χέρι του ψηλὰ πολὺ νὰ μὲ σηκώνει.

Μὲς στὸ τεράστιο σῶμα του εἶχε μι' ἀθώα καρδιά.
Κάποια νυχτιά, μέσα στὸ μπάρ Ρετζίνα — στὴ Μαρσίλια,
γιὰ νὰ φυλάξει ἐμένανε ἀπὸ ἕναν Ἴσπανό,
ἔφαγε αὐτὸς μιὰν ἀδειανή στήν κεφαλή μποτίλια.

Μιὰ μέρα τὸν ἀφήσαμε στυγνὸ ἀπ' τὸν πυρετό,
πέρα στὴν Ἄπω Ἀνατολή, νὰ φλέγεται, νὰ λιώνει.
Θεὲ τῶν μαύρων, τὸν καλὸ συχώρεσε Γουίλ
καὶ δῶσ' του ἐκεῖ πού βρίσκεται, λίγη ἀπ' τὴν ἄσπρη σκόνη.

GABRIELLE DIDOT

Τὸ βράδυ ἐτοῦτο κάρφωσε μ' ἐπιμονή τὸ νοῦ μου
κάποια γυναίκα ποὺ ἄλλοτες ἐγνώρισα, κοινή,
ποὺ ὡστόσο αὐτὴ ξεχώριζεν ἀπὸ τὶς ἀδελφές της,
γιατὶ ἦταν πάντα σοβαρή, θλιμμένη καὶ στυγνή.

Θυμᾶμαι ποὺ τὴν πείραζαν συχνά τ' ἄλλα κορίτσια,
γελώντας την γιὰ τὸ ὕφος της τὸ τόσο σοβαρό,
καὶ μεταξύ τους ἔλεγαν, αἰσχρὸ κάνοντας σχῆμα,
πὼς θὰ συνήθιζε κι αὐτὴ σιγὰ μὲ τὸν καιρό.

Κι αὐτὴ, ψυχρὴ καὶ σιωπηλὴ, καθόταν στὴ γωνιά της,
ἐνῶ μιὰ γάτα χάιδευε μὲ αὐτάκια μυτερὰ
κι ἓνα σκυλὶ ποὺ δίπλα της στεκόταν λυπημένο —
ἓνα σκυλὶ ὁποῦ ποτὲ δὲν κούναε τὴν οὐρά.

Κι ἔμοιαζ' ἡ γάτα, ποὺ αὐστηρὴ τὴν κοίταζε στὰ μάτια,
ἡ πλήξη ὡς νὰ ἔταν, ποὺ μὲ μάτια κοίταε ζοφερὰ,
καὶ τὸ σκυλὶ ποὺ ἐδάγκωνε τὸ κάτασπρό της χέρι,
ἡ τύψη ὡς νὰ ἔταν ἔμοιαζε, ποὺ ἐδάγκωνε σκληρά.

Πολλές φορές περίεργες τὴν ἐκυκλῶναν σκέψεις
καὶ προσπαθοῦσε —μοῦ ἔλεγε— συχνὰ νὰ θυμηθεῖ,
τὸ νοῦ της βασανίζοντας τὶς ὥρες τῆς ἀνίας,
ὅσους μαζί της εἶχανε μιὰ νύχτα κοιμηθεῖ.

Ὅρες πολλές ἐκοίταζα τὰ σκοτεινά της μάτια
κι ἐνόμιζα πὼς ἔβλεπα βαθιὰ μέσα σ' αὐτὰ
τρικυμισμένες θάλασσες, νησιά τοῦ ἀρχιπελάγους
καὶ καραβάκια πού ἔφευγαν μὲ τὰ πανιά ἀνοιχτά.

Ἀπόψε ἀναθυμήθηκα κάποια κοινὴ γυναίκα
κι ἓνα τραγούδι ἐσκάρωσα σὲ στύλ μπωντλαϊρικό,
πού ὡς τὸ διαβάζεις, σιωπηλῆ, παράξενε ἀναγνώστη,
γελᾷς γι' αὐτὸν πού τό ἔγραψε, μὲ γέλιο εἰρωνικό.

ΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Στὸν Θανάση Καραβία

Οἱ Γιαπωνέζοι ναυτικοί, προτοῦ νὰ κοιμηθοῦν,
βρίσκουν στὴν πλώρη μιὰ γωνιά πού δὲν πηγαίνουν ἄλλοι
κι ὥρα πολλή προσεύχονται βουβοί, γονατιστοὶ
μπρὸς σ' ἓνα Βούδα κίτρινο πού σκύβει τὸ κεφάλι.

Κάτι μακριὰ ὡς τὰ πόδια τους φορώντας νυχτικά,
μασώντας οἱ ὠχροκίτρινοὶ μικροὶ Κινέζοι ρύζι,
προφέρουνε μὲ τὴν ψιλὴ φωνή τους προσευχὲς
κοιτάζοντας μιὰ χάλκινη παγόδα πού καπνίζει.

Οἱ Κούληδες μὲ τὴ βαριὰ βλακώδη τους μορφὴ
βαστᾶν σκυφοὶ τὰ γόνατα κοιτώντας πάντα κάτω,
κι οἱ Ἀράπηδες σιγοκουνᾶν τὸ σῶμα ρυθμικά,
κατάρες μουρμουρίζοντας ἐνάντια τοῦ θανάτου.

Οἱ Εὐρωπαῖοι τὰ χέρια τους κρατώντας ἀνοιχτά,
ἐκστατικὰ προσεύχονται γιομάτοι ἀπὸ ἱεσίσια
καὶ ψάλλουνε καθολικὲς ὠδὲς μουρμουριστά,
πού ἐμάθαν ὅταν πήγαιναν μικροὶ στὴν ἐκκλησία.

Καὶ οἱ Ἕλληνες, μὲ τὴ μορφὴ τῆ βασιανιστικῆ,
ἀπὸ συνήθεια κάνουνε, πρὶν πέσουν, τὸ σταυρό τους
κι ἀρχίζοντας μὲ σιγανὴ φωνή « Πάτερ ἡμῶν . . . »
τὸ μακρουλὸ σταυρώνουνε λερὸ προσκέφαλό τους.

A BORD DE L' « ASPASIA »

Ταξίδευες κυνηγημένη από τή μοίρα σου
για τήν κατάλευκη μιά πένθιμη Έλβετία,
πάντα στο deck, σε μιά σαιζ-λόγκ πεσμένη, κάτωχρη
ἀπ' τή γνωστή και θλιβερότατην αϊτία.

Πάντοτε ἀνήσυχα οί δικοί σου σε τριγύριζαν,
μὰ ἐσύ κοιτάζοντας τὰ μάκρη ἀδιαφοροῦσες.
Σ' ὅ,τι σοῦ λέγαν πικρογέλαγες, γιατί ἔνωθες
πῶς για τή χώρα τοῦ θανάτου ὄδοιποροῦσες.

Κάποια βραδιά, πού ἀπό τὸ Στρόμπολι περνούσαμε,
εἶπες σε κάποιον γελαστή, σε τόνο ἀστείου :
« Πῶς μοιάζει τ' ἄρρωστο κορμί μου, καθὼς καίγεται,
μὲ τήν κορφή τή φλεγόμενη τοῦ ἡφαιστείου ! »

Ἔστερα σ' εἶδα στή Μαρσίλια σὰν ἐχάθηκες
μέσα στο θόρυβο χωρίς νὰ στρέψεις πίσω.
Κι ἐγώ, πού μόνο τήν ὑγρὴν ἔκταση ἀγάπησα,
λέω πῶς ἐσένα θὰ μποροῦσα ν' ἀγαπήσω.

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΜΑΡΣΙΛΙΑ

Ἔσχισα, φίλε μου, πολλά χαρτιά γιὰ νὰ σοῦ γράψω.
Ἐδῶ ἡ Μαρσίλια μ' ἔκαμε πολὺ νὰ ζαλιστῶ,
κι ὅμως δὲν πέρασε στιγμή, πιστέφτε, ἀγαπητέ μου,
χωρὶς καὶ μὲς στὴ ζάλη μου νὰ σᾶς συλλογιστῶ.

Σᾶς ἐσκεφτόμουν στὸ Μπουλβάρ ντὲ Ντὰμ. σὰν περπατοῦσα
ἀνάμεσα σὲ δυὸ τροπέζ που ἔκάναν σὰν τρελές,
ἐνῶ μιλώντας δυνατὰ τριγύρω μας περνοῦσαν
ἀνθρῶποι ἀπ' ὅλες, θά 'λεγες, τοῦ κόσμου τίς φυλές.

Κι ἔπειτα πάλι στὴ μεστή ἀπὸ κόσμο Κανναμπιέρα,
στὸ Πόρτο Βέκκιο, στὴν τεφρὴν ὁδὸ Σαίντ Ὀνορέ,
κι ἀκόμα, συγχωρήστε με, σᾶς ἐνιωθα μαζί μου
στὰ θορυβώδη καὶ γιομάτα κόσμο καμπαρέ.

Βορινοὶ ναῦτες μπλέκονται μὲ θερμαστὲς τοῦ Νότου,
στὰ γόνατά τους κάθονται κορίτσια τῆς δουλειᾶς,
παίζει τὸ πιάνο μοναχὸ καὶ μιὰ μικρὴ σφυρίζει
ἕναν παράταιρο σκοπὸ μιᾶς μελωδίας παλιᾶς.

Κι ύστερα σ'άν απ' τὸ Ταρτάν ἐβγήκα μεθυσμένος
καὶ νόμιζα τὸ σῶμα μου ἀνάξιο καὶ μικρό,
πολὺ κοντὰ σ'ᾶς ἔνιωθα νὰ μοῦ χαμογεῶτε
μ' ἐκεῖνο τὸ παράξενο τὸ γέλιο, τὸ πικρό.

Καὶ μόνον ὅταν στὴν Κορνίς, σὲ κάποιο γκρίζο σπίτι,
γύρω ἀπὸ ἑβραίους πού 'χανε μὲ γυναικεῖα ντυθεῖ,
σ'ᾶς ἔχασα γιὰ μιὰ στιγμή ἀπ' τὰ μάτια μου, μοῦ ἐφάνη
ὁ φύλακᾶς μου ἄγγελος πῶς εἶχε πιά χαθεῖ.

Αὔριο φεύγω καὶ μαζί μου φέρνω στὴν Ἀθήνα
ἀνάμνησες παράξενες, πολλές, μὲ τὸ σωρὸ
καὶ κάποιο δῶρο θλιβερό, προῖὸν τῆς Μασσαλίας,
πού μιὰ Πωλὶν μοῦ χάρισε προχθὲς στὰ Numéros . . .

Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ ΦΛΕΤΣΕΡ

Στόν ποιητή Κώστα Ουράνη

*‘Ο Γερμανός έμποροπλοίαρχος Χένρυ Φλέτσερ εξώκειλε
στόν Ματαπά με τὸ φορητὸ « Σχέλδ », γιατί λόγω ὀμίχλης
δὲν μπόρεσε ἐπὶ μέρες νὰ κατεβάσει τὸν ἥλιο με τὸν ἐξάντα.
Τρελάθηκε καὶ πέθανε στόν Πειραιά ἀπὸ ἠλίαση.*

‘Ο πλοίαρχος Φλέτσερ ἔριξε τὸ « Σχέλδ » στόν Ματαπά
μιὰ μέρα πού τῶν θαλασσῶν παλεῦαν τὰ στοιχειά,
γιατὶ ἥλιος δὲ φαινότανε τὸ στίγμα του νὰ βρεῖ
οὔτε μποροῦσε ἀπ’ τὶς στεριές νὰ πάρει ἀντιστοιχία.

Κι αὐτὸ στὸ μέρος πού ἔπεσεν ἐσφήνωσε βαθιά,
τόσο πού οἱ βράχοι οἱ μυτεροὶ μεμιᾶς τὸ καταστρέψαν,
μὰ τίποτ’ ἀπ’ τὸ πλήρωμα δὲν ἔπαθε κανεὶς
κι ὅλοι με κάποιον ρυμουλκὸ στόν Πειραιά ἐπιστρέψαν.

Σὲ λίγες μέρες φύγανε, τρισάθλιοι ναυαγοί,
μιὰ μελαγχολικὴ, στυγνὰ θλιμμένη συνοδεία,
κι ἔμεινε ὁ Φλέτσερ μοναχά, ζητώντας στὸ πιοτὸ
τὴν πίκρα του στὰ βρωμερὰ νὰ πνίξει καφωδεῖα.

Κοντός, με τὸ πληθήκιό του, τὸ γεῖσο τὸ χρυσό,
καὶ με τὰ τέσσερα χρυσὰ γαλόνια του, τ' ἀστέρια,
ἔμπαινε μόλις ἄρχιζε ν' ἀπλώνεται ἡ νυχτιά,
καὶ τὴν αὐγὴν ἀναίσθητο τὸν βγάνανε στὰ χέρια.

Μὰ τὰ γαλόνια ξέφτισαν καὶ σχίστηκε ἡ στολή,
τὰ ὠραῖα του ροῦχα ἐπούλησε, τὴν πέτσινή του τσάντα,
κι ἓνα ἐργαλεῖον ἐκράτησε μονάχα, ναυτικό,
τ' ὄργανο ἐκεῖνο ποὺ μετρᾶν τὸν ἥλιο, τὸν ἐξάντα.

Ἡ στενοχώρια καὶ τὸ ἀλκοὸλ δουλεύοντας σιγά,
μέρα τὴ μέρα σ' ἓνα χαῖνον χάσμα τὸν ὠθοῦσαν.
Τρελάθηκε. Τὸν πείραζαν στοὺς δρόμους τὰ παιδιὰ,
κι οἱ ψεῖρες πάνω στὰ ξανθὰ του γένια ἐπερπατοῦσαν.

Ὅταν ὁ ἥλιος φλόγιζε τὸν ἀπτικὸ οὐρανό,
αὐτὸς με τὸν ἐξάντα του στὸ χέρι ἐξεκινούσε,
τὸ ὕψος γοργὰ ὑπολόγιζε σὲ μιὰ μαούνα ὀρθός,
κι ὕστερα αἰσχροῦ μουντζώνοντας τὸν ἥλιο, ἐβλαστημοῦσε.

Μὰ κάποια μέρα βλέποντας με τ' ὄργανο ψηλά,
ἔφυγε γιὰ τὸ σκοτεινὸ λιμάνι τοῦ θανάτου,
ἐνῶ σιγὰ σὰν πάντοτε, φαιδρός καὶ φλογερός,
ὁ ἥλιος τὴν κανονικὴ διέσχισε τροχιά του.

ΓΡΑΜΜΑ ΕΝΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

Φίλε μου 'Αλέξη, τό 'λαβα τὸ γράμμα σου·
καὶ μὲ ρωτᾷς τί γίνομαι, τί κάνω;
Μάθε, ὁ γιατρὸς πὼς εἶπε στὴ μητέρα μου
ὅτι σὲ λίγες μέρες θὰ πεθάνω . . .

Εἶναι καιρὸς ὅπου ἐπληξᾷ, διαβάζοντας
ὅλο τὰ ἴδια πού ἔχω ἐδῶ βιβλία,
κι ὅλο ἐποθοῦσα κάτι νέο νὰ μάθαινα
πού νὰ μοῦ φέρει λίγη ποικιλία.

Κι ἤρθεν ἐχθὲς τὸ νέο ἔτσι ἀπροσδόκητα
—σιγὰ ὁ γιατρὸς στὸ διάδρομο ἐμιλοῦσε—
καὶ τ' ἄκουσα. Στὴν κάμαρα ἐσκοτείνιαζε
κι ὁ θόρυβος τοῦ δρόμου ἐσταματοῦσε.

Ἐκλαψα βέβαια, κάτω ἀπ' τὴν κουβέρτα μου.
Λυπήθηκα. Γιά σκέψου, τόσο νέος!
Μὰ στὸν ἑαυτό μου ἀμέσως ὑποσχέθηκα
πὼς θὰ φανῶ, σὰν πάντοτε, γενναῖος.

Θυμᾶσαι, πού ταξίδια ὄνειρευόμουνα
κι εἶχα ἕνα διαβήτη κι ἕνα χάρτη
καὶ πάντα γιὰ νὰ φύγω ἐτοιμαζόμουνα
κι ὅλο ἡ μητέρα μου ἔλεγε : Τὸ Μάρτη . . .

Τώρα στὸ τζάμι ἕνα καράβι ἐσκάρωσα
κι ἕνα τοῦ Μάγκρ στιχάκι ἔχω σκαλίσει :
« Τί θλίψη στὰ ταξίδια κρύβεται ἄπειρη ! »
Κι ἐγὼ γιὰ ἕνα ταξίδι ἔχω κινήσει.

Νὰ πεῖς σ' ὅλους τοὺς φίλους χαιρετίσματα,
κι ἂν τύχει ν' ἀπαντήσεις τὴν Ἑλένη,
πὼς μ' ἕνα φορτηγὸ —πές της— μπαρκάρισα
καὶ τώρα πιά νὰ μὴ μὲ περιμένει . . .

Ἀλήθεια ! Ὁ Χάρος ἤθελα νὰ ῥχότανε
σὰν ἕνας καπετάνιος νὰ μὲ πάρει
χτυπώντας τὶς βαριές πέτσινες μπότες του
κι ἕνα μακρὸ τσιμπούκι νὰ φουμάρει.

Ἀλέξη, νιώθω τώρα πὼς σ' ἐκούρασα.
Μπορεῖ κιόλας νὰ σ' ἔκαμα νὰ κλάψεις.
Δὲ θὰ ἔβρεις, βέβαια, λόγια γιὰ μι' ἀπάντηση.
Μὰ δὲ θὰ λάβεις κόπο νὰ μοῦ γράψεις . . .

MAL DU DÉPART

Στην αδερφή μου Ζένια

Θά μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος έραστής
τῶν μακρυσμένων ταξιδιῶν καὶ τῶν γαλάζιων πόντων,
καὶ θά πεθάνω μιὰ βραδιά, σὰν ὅλες τὶς βραδιές,
χωρὶς νὰ σχίσω τὴ θολὴ γραμμὴ τῶν ὀριζόντων.

Γιὰ τὸ Μαδράς, τὴ Σιγκαπούρ, τ' Ἀλγέρι καὶ τὸ Σφάξ
θ' ἀναχωροῦν σὰν πάντοτε περήφανα τὰ πλοῖα,
κι ἐγώ, σκυφτός σ' ἓνα γραφεῖο μὲ χάρτες ναυτικούς,
θὰ κάνω ἀθροίσεις σὲ χοντρά λογιστικὰ βιβλία.

Θὰ πάψω πιά γιὰ μακρινὰ ταξίδια νὰ μιλῶ·
οἱ φίλοι θὰ νομίζουνε πὼς τὰ 'χω πιά ξεχάσει,
κι ἡ μάνα μου, χαρούμενη, θὰ λέει σ' ὅποιον ρωτᾷ :
« Ἦταν μιὰ λόξα νεανική, μὰ τώρα ἔχει περάσει . . . »

Μὰ ὁ ἑαυτός μου μιὰ βραδιὰν ἐμπρός μου θὰ ὑψωθεῖ
καὶ λόγος, ὡς ἓνας δικαστὴς στυγνός, θὰ μοῦ ζητήσῃ,
κι αὐτὸ τὸ ἀνάξιο χέρι μου ποὺ τρέμει θὰ ὀπλιστεῖ,
θὰ σημαδέψει, κι ἄφοβα τὸ φταίστη θὰ χτυπήσει.

Κι ἐγώ, πού τόσο ἐπόθησα μιὰ μέρα νὰ ταφῶ
σὲ κάποια θάλασσα βαθιά στὶς μακρινές Ἰνδίες,
θὰ ἔχω ἓνα θάνατο κοινὸ καὶ θλιβερὸ πολὺ
καὶ μιὰ κηδεῖα σὰν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων τὶς κηδεῖες.

Η ΠΛΩΡΗ ΜΑΣ

Στόν Θ. Διαροῦτσο

Ήταν ἡ πλώρη μας καθὼς τῶν φορτηγῶν οἱ πλῶρες.
Γιομάτη πράγματα παλιά, πού ἐμύριζαν βαριά,
μ' ἓνα τραπέζι ξύλινο στή μέση, λερωμένο
καὶ σκαλισμένο σὲ πολλές μεριές μὲ τὸ σουγιά.

Εἶχε δεξιά κι ἀριστερά, ἀπάνω τό 'να στ' ἄλλο,
τὰ ξύλινα κρεβάτια μας στὰ πλάγια κολλητά,
πού ἔμοιαζαν, μέσα στὸ θαμπόν, ἀνάλαφρο σκοτάδι,
φέρετρα πού ξεχάστηκαν καὶ μεῖναν ἀνοιχτά.

Σὲ μιὰ γωνιά τὸ ἀρμάρι μας, ἀπ' ἔξω στολισμένο
μὲ ζωγραφιές χρωματιστὲς ἀπὸ περιοδικὸ
ἢ γαλλικὲς φωτογραφίες αἰσχρῆς, πού παρασταίνουν
τὸ ἀμάρτημα τῆς ἡδονῆς τὸ προπατορικό.

Πάντα βασίλευε σιγὴ θανατερὴ ἐκεῖ μέσα
καὶ περπατούσαμε ὅλοι μας στίς μύτες τῶν ποδιῶν,
κι ἦταν στιγμές πού νόμιζες πὼς ἄκουες νὰ χτυποῦνε
σὰν τὸ ρολοί, μὲς στή σιγὴ, οἱ χτύποι τῶν καρδιῶν.

Κι ἔκοβε μόνο τὴ σιγὴν ὁ χτύπος τῆς καμπάνας
πού ἀπάνω στὸ καμπόυνη, ἀργά, χτυποῦσε τῶν ὠρῶν
τὸ πέρασμα, μ' ἓνα βαρὺ μὰ λυπημένον ἦχο,
πού πνίγονταν μὲς στὴ βοή τοῦ ἀγέρα ἢ τῶν νερῶν.

Τὶς Κυριακές, σὰν εἶχανε δουλειὰ μονάχα οἱ βάρδιες,
σ' αὐτὴν ἐμαζευόμαστε κι ἀνάβαμε φωτιά·
κι ἢ αἰσχρές, σιγά, γιὰ τὶς γυναῖκες λέγαμε ἱστορίες
ἢ τὸ φαί μας παίζαμε μὲ πείσμα στὰ χαρτιά.

Στὴν πλῶρη αὐτὴ κατάστρεψα τὸν ἥρεμον ἑαυτό μου
καὶ σκότωσα τὴν τρυφερὴ παιδιὰτικὴ ψυχὴ.
"Ὅμως ποτὲ δὲ μ' ἄφησε τὸ ἐπίμονο ὄνειρό μου
καὶ πάντα ἢ θάλασσα πολλὰ μοῦ λέει, ὅταν ἀχεῖ.

WILLIAM GEORGE ALLUM

Ἐγνώρισα κάποια φορὰ σ' ἓνα καράβι ξένο
ἓναν πολὺ παράξενον Ἐγγλέζο θερμαστή,
ὅπου δὲ μίλαγε ποτὲ κι οὔτε ποτὲ εἶχε φίλους
καὶ μόνο πάντα ἐκάπνιζε μιὰ πίπα σκαλιστή.

“Ὅλοι ἔλεγαν μιὰ θλιβερὴ πῶς εἶχεν ἱστορία·
κι ὅσοι εἶχανε στὸ στόκολο μὲ δαῦτον ἐργαστεῖ
ἔλεγαν ὅτι κάποτες, ἀπ' τὸ λαιμὸ ὡς τὰ νύχια,
εἶχε σὲ κάποιον μακρινὸ τόπο στιγματιστεῖ.

Εἶχε στὰ μπράτσα του σταυρούς, σπαθιά ζωγραφισμένα,
μιὰ μπαλαρίνα στὴν κοιλιά, πού ἐχόρευε γυμνή
κι ἀπὰ στὸ μέρος τῆς καρδιάς στιγματισμένην εἶχε
μὲ στίγματ' ἀνεξάλειπτα μιὰν ἄγρια καλλονή . . .

Κι ἔλεγαν ὅτι τὴ γυναίκα αὐτὴν εἶχε ἀγαπήσει
μ' ἄγριαν ἀγάπη, ἀκράτητη, βαθιὰ κι ἀληθινή·
κι αὐτὴ πῶς τὸν ἀπάτησε μὲ κάποιον ναύτη Ἄράπη
γιατὶ ἦτανε μιὰ ἀναίσθητη γυναίκα καὶ κοινή.

Τότε προσπάθησεν αὐτὸς νὰ διώξει ἀπὸ τὸ νοῦ του
τὴν ξωτική πού ἀγάπησε, τόσο βαθιά, ὁμορφιά
κι ἀπὸ κοντά του ἐξάλειψεν ὅ,τι δικό της εἶχε,
ἔμεινεν ὅμως στῆς καρδιᾶς τῆ θέσης ἢ ζωγραφιά.

Πολλές φορές στὰ σκοτεινὰ τὸν εἶδανε τὰ βράδια
μὲ βότανα τὸ στῆθος του νὰ τρίβει, οἱ θερμοαστῆς . . .
Τοῦ κάκου· γνώριζεν αὐτὸς —καθὼς τὸ ξέρουμ' ὅλοι—
ὅτι τοῦ Ἄνναμ τὰ στίγματα δὲ βγαίνουνε ποτές . . .

Κάποια βραδιὰ ὡς περνούσαμε ἀπὸ τὸ Bay of Bisky,
μ' ἓνα μικρὸ τὸν βρήκανε στὰ στήθια του σπαθί.
Ἄλοιο πλοίαρχος εἶπε : « Θέλησε τὸ στίγμα του νὰ σβῆσει »
καὶ διάταξε στὴ θάλασσα τὴν κρύα νὰ κηδευθεῖ.

ΚΑΦΑΡ

Στὸ Γιώργο Παπᾶ

Νὰ ζεῖς στὴν ἴδια πολιτεία παντοτινὰ
καὶ νὰ ἔχεις τῶν ἀναχωρήσεων τὴ μανία,
μὰ φεύγοντας ἀπ' τὸ γραφεῖο τὰ βραδινὰ
νὰ κάνεις ὀφθαλμοπορνεία στὰ καφενεῖα.

Ἄλλοτες εἴχαμε τὰ πλοῖα κρυφὸ σκοπὸ,
μὰ ὁ κόσμος ἔγινε σὰν ἀδειανὴ φυλλάδα,
εἶναι τὸ ἴδιο πιά νὰ μένεις στὴν Ἑλλάδα
μὲ τὸ νὰ ταξιδεύεις στὸ Fernando Po.

Τὰ φορτηγὰ εἶναι κακοτάξιδα κι ἀργοῦν,
μὲς στὰ ποστάλια πλήττεις, βλέποντας τουρίστες·
τὸ νὰ φορτώνεις μῆνες ρύζια στὸ Ραγκοῦν
εἶν' ἓνα πρᾶμα ποὺ σκοτώνει τοὺς ἀρτίστες.

Οἱ πόλοι γίνανε σὲ μᾶς πολὺ γνωστοί,
θαυμάσαμε πολλές φορές τὸ βόρειο Σέλας,
κι ἔχουν οἱ πάγοι χρόνια τώρα σκεπαστεῖ
ἀπὸ ἀδειανὰ κουτιὰ σπανιόλικης σαρδέλας.

Στὴν Ταϊτὴ ἔζησε μῆνες κι ὁ Λοτί·
ἂν πᾶς λιγάκι παρακάτου, στὶς Μαρκίτζες,
ποῦ ἄλλοτες τρώγανε μπανάνες κι ἄγριες ρίζες,
καλλυντικά τώρα πουλᾶνε τοῦ Coty.

Οἱ Γιαπωνέζες, τὰ κορίτσια στὴ Χιλὴ
κι οἱ μαῦρες τοῦ Μαρόκου ποῦ πουλᾶνε μέλι,
ἔχουν σὰν ὅλες τὶς γυναῖκες τὰ ἴδια σκέλη
καὶ δίνουν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τὸ φιλί.

Ἡ αὐτοκτονία, προνόμιο πιά στὰ θηλυκὰ —
κάποτες κάναμε κι ἐμεῖς αὐτὴ τὴ σκέψη.
Πεθαίνεις πιὸ σιγὰ μὲ τὰ ναρκωτικά,
μὰ τελευταῖα τὰ ἔχουν κι αὐτὰ πολὺ νοθέψει.

COALIERIERS

Στὸ Ν. Φαμελιάρη

Σὲ πολιτεῖες τοῦ Καναλιοῦ, στὸ Λίβερπουλ, στὸ Σουάνς
βλέπει κανεὶς πρωὶ πρωί, στοὺς ντόκους μὲ τὰ κρένια,
κάποιους ποὺ ἐνῶ δὲ μοιάζουνε πολὺ γιὰ ναυτικοί,
πρὸς τὰ καράβια ὀδεύουνε γελώντας δίχως ἔννοια.

Πέντ' ἔξι ὀργιῆς τὰ μπάρκα τους κι ὅμοια τόσο πολὺ,
ποὺ ὡς νὰ τὰ βροῦν κουράζονται πολλές φορὲς στὴ ράδα.
Πλώρη ψηλὴ ψαράδικη, φουγάρο μυτερό,
κι εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο τους ταξίδι μιὰ βδομάδα.

Ἐνα βρακὶ ἀσιδέρωτο φορᾶνε βρωμερὸ
καὶ μιὰ φανέλα ἀπὸ φιλὲ χειμῶνα καλοκαίρι,
ἓνα μαντίλι τῆς φωτιᾶς δεμένο στὸ λαιμὸ
καὶ περπατᾷν τρεκλίζοντας πιασμένοι ἀπὸ τὸ χέρι.

Ὅμως περνοῦν τὸ τρομερὸ κανάλι τοῦ Saint George
κι ὀρθοπλωρίζουνε γιὰ κεῖ ποὺ κυβερνάει τὸ πούσι,
ποὺ τὰ καραβοφάναρα, βογγώντας τρομερά,
τρελαίνουνε τὸν ἄμαθο ποὺ θὰ τὰ πρωτακούσει.

Περήφανα τοῦ Ἀτλαντικοῦ διαβαίνουν τὰ νερά,
τῶν φαναριῶν ἀκολουθώντας πάντα τὶς σειρήνες,
χορεύοντας ἕνα χορὸ στὰ κύματ' ἀλαφρό,
ποὺ οἱ ναυτικοὶ τῶν φορτηγῶν τὰ λέμε μπαλαρίνες.

Οἱ Φλαμαντέζοι ναυτικοὶ γελᾶν καὶ λένε πῶς
οἱ Ἑγγλέζοι τοὺς πνιγμένους τοὺς κλαῖνε μιὰ μέρα μόνο·
μ' ἂν ἤθελαν περσότερο δὲ θά ἔχανε καιρό :
δέκα ἀπ' αὐτὰ σὰν φύγουνε, γυρνᾶνε πέντε μόνο.

Ἀπὸ συνήθεια παίρνουνε σὲ χρῆμα τὴν τροφή,
ψωνίζουνε λιγάκι χᾶμ κι ἕνα κουτὶ μὲ βρώμη·
μὰ τό ἔχουν προτιμότερο νὰ πιοῦνε τὰ λεφτά,
πρὶν φύγουν καὶ νὰ τοὺς τραβοῦν στερνὴ στιγμή οἱ λοστρόμοι.

Μὰ εἶναι τὰ πιὸ καλύτερα ποὺ γνῶρισα παιδιὰ
μπαρκάρουνε τρεκλίζοντας, πάντα δυὸ δυὸ πιασμένοι,
καὶ δίχως νὰ τὸ νιώσουνε καλά, πολλὲς φορές
βουλιάζουν μὲ τὰ μπάρκα τοὺς γελώντας μεθυσμένοι.

ΜΑΥΡΗ ΛΙΣΤΑ

Στόν Π. Τζοάνο

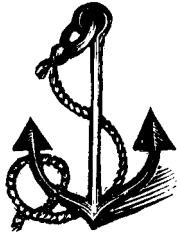
Εἶναι κάτι μεσόκοποι καπεταναῖοι Ἑγγλέζοι,
πού φάγανε τὰ νιάτα τους στὶς γέφυρες ἀπάνω,
σὲ βάρδιες ἐξαντλητικές, κοιτώντας τὰ φανάρια,
σὲ θεωρίες παράξενες γιὰ στίγματα, γιὰ μήκη,
πού ὅλη στὸ νοῦ τους κλείσανε τὴ ναυτικὴ ἐπιστήμη.
Μὰ θὲς ἀπὸ τὴν κούραση ἢ ἀπ' τὸ πολὺ πού ἐπίναν
ἔπεσαν ἔξω, τὸ μεγάλο δίπλωμα τοὺς πῆραν,
στὴ « Μαύρη Λίστα » γράφτηκαν κι ἓνα χαρτί τοὺς δῶσαν,
ἓνα χαρτί πού δίνουε μονάχα στοὺς λοστρόμους.
Καὶ τότε αὐτοί, ἀπὸ κούραση κι ἀπὸ πικρία γιομάτοι,
στὶς πολιτεῖες τους μείνανε καὶ δὲν ἐξαναφύγαν.

Ξέρω κάτι μεσόκοπους Ἑγγλέζους καπετάνιους,
ἀλκολικούς, μὲ τίς χρυσὲς πού σχίστηκαν στολές τους,
πού ὅλη τὴ μέρα μὲς στὰ μπάρ γυρίζουε καὶ πίνουε,
τσίκλα μασᾶν, αἰσχρολογοῦν, φωνάζουε, φτύνουε χάμω,
μὰ σὰν βραδιάσει κι ἀρχινᾶν νὰ φύγουε τὰ καράβια,
κάνοντας μέσα στὰ νερὰ τοῦ λιμανιοῦ μπρὸς πίσω,
βγαίνουε αὐτοὶ καὶ κρίνουε μὲ πείσμα τίς μανοῦβρες.
Πολλὲς φορὲς μαλώνουε, παίζουε γροθιὲς καὶ βγάζουε
κάτι μαχαίρια ναυτικὰ τοῦ Σέφιλντ σκοουριασμένα·
χτυπιοῦνται καὶ πεθαίνουε πάνω σὲ μπάλες κάμποτ
ἢ σὲ τσουβάλια ἀπ' τὸ Penang μπαχαρικά γιομάτα.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΜΟΙ

Τρία πράματα στὸν κόσμον αὐτό, πολὺ νὰ μοιάζουν εἶδα.
Τὰ ὀλόλευκα μὰ πένθιμα σχολεῖα τῶν Δυτικῶν,
τῶν φορτηγῶν οἱ βρώμικες σκοτεινιασμένες πλώρες
καὶ οἱ κατοικίες τῶν κοινῶν, χαμένων γυναικῶν.

Ἔχουμε μιὰ παράξενη συγγένεια καὶ τὰ τρία
παρ' ὅλη τὴ μεγάλη τους στὸ βάθος διαφορά,
μὰ μεταξύ τους μοιάζουνε πολὺ, γιατί τοὺς λείπει
ἡ κίνηση, ἡ ἄνεση τοῦ χώρου καὶ ἡ χαρά.

Περιεχόμενα

ΜΑΡΑΜΠΟΥ	9
ΕΝΑΣ ΔΟΚΙΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ ΕΝ ΩΡΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	14
ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΩΝ ΦΟΡΤΗΓΩΝ	16
ΕΝΑ ΜΑΧΑΙΡΙ	18
ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΚΑΙΣΑΡΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	20
Ο ΠΙΛΟΤΟΣ ΝΑΓΚΕΛ	23
ΕΧΩ ΜΙΑ ΠΙΠΑ	24
Η ΜΑ-Γ-ΜΟΥ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ	26
ΕΝΑΣ ΝΕΓΡΟΣ ΘΕΡΜΑΣΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ	28
GABRIELLE DIDOT	30
ΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	32
A BORD DE L'« ASPASIA »	34
ΓΡΑΜΜΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΜΑΡΣΙΛΙΑ	35
Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ ΦΛΕΤΣΕΡ	37
ΓΡΑΜΜΑ ΕΝΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥ	39
MAL DU DÉPART	41
Η ΠΑΩΡΗ ΜΑΣ	43
WILLIAM GEORGE ALLUM	45
ΚΑΦΑΡ	47
COALIERIS	49
ΜΑΥΡΗ ΛΙΣΤΑ	51
ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΜΟΙ	52

ΤΟ « ΜΑΡΑΜΠΟΥ » ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ, ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ
ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ ΖΟΥΜΑΔΑΚΗ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΠΕ
ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΤΟΥ 1990. ΟΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥ
ΚΑΛΑ. ΤΑ ΦΙΛΜ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΤΑΖ ΤΗΣ ΑΝΑ
ΤΥΠΩΣΗΣ ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗ
ΡΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΔΙΑΝΑΚΗ ΚΑΙ Η ΕΚ
ΤΥΠΩΣΗ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟ « ΤΥΠΗ
ΚΟΝ » ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΣΗΜΟΙΣ 115 ΓΡΑΜΜ. ΕΥΡΩ
ΠΑΪΚΟ. Η Η΄ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΕ
ΘΗΚΕ ΣΤΟΥ ΘΟΔ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝ.
ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΕ 3.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΤΩΝ ΙΟΥ
ΛΙΟ ΤΟΥ 1995 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟ
ΣΕΩΝ « ΑΓΡΑ ». ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΕ ΚΑΙ
ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθμὸς ἔκδοσης

164 η΄